

İSLAM İKTİSADININ TEMELLERİ
Kurumlar ve Kuramlar

Monzer Kahf

Monzer Kahf, *İslam İktisadının Temelleri: Kurumlar ve Kuramlar*

Çeviren: Nurettin Tüysüz
Çeviri Editörü: Erhan Akkaş
Yayına Hazırlayan: Merve Akkuş Güvendi
Musahhih: Muhammed Aydın

Tasarım: Seyfullah Bayram

Çeviriye Temel Alman Metin: Kahf, M. (2004). *Notes on Islamic economics: Theory and institutions*, CreateSpace Independent Publishing Platform

Baskı: Osmanlı Mücellit Matbaacılık- Sertifika No: 29041
Plastikçiler Sitesi 1536 Sokak No.: 40
Yenimahalle / ANKARA
1. Baskı: İstanbul, 2019
ISBN: 978-605-81250-8-7

© İktisat Yayınları, 2019

Bütün yayın hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

İktisat Yayınları
Rasimpaşa Mah. Rıhtım Cad. Nemlizade Sok.
Güteryüz Apt. No:9 Daire:3 Kadıköy / İstanbul
Tel / Faks: +90 (216) 418 20 10
www.iktisatyayinlari.com

İktisat Yayınları Nobel Akademik Yayıncılık ve
İslam İktisadi Araştırma Merkezi'nin ortak markasıdır.

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Kahf, Monzer.
İslam İktisadının Temelleri: Kurumlar ve Kuramlar
1. Baskı, x + 326 s., 13.5 x 21 cm
Kaynakça ve dizin var.
ISBN- 978-605-81250-8-7
1. Piyasa 2. Devlet 3. İslam iktisadi

İSLAM İKTİSADININ TEMELLERİ

Kurumlar ve Kuramlar

Monzer Kahf

Çeviren

Nurettin Tüysüz

iktisat
yayınları

İktisat Giriş

Bu dizide, iktisadi düşünce ile ilgili tarihsel ve güncel eserlere yer verilmektedir. Dizide iktisat düşüncesinin geniş ilgi alanında dinler, medeniyetler, isimler, ekoller, kuramlar ile ilgili detaylı incelemeler ve karşılaştırmalı çalışmalara yer verilecektir.

Dizide Yayınlanan Diğer Kitaplar

S.M. Hasanuzzaman, *İslam İktisadının Fıkhi İlkeleri Zafar Iqbal, Adalet: İslami ve Batılı Perspektifler*

Hamdi Çilingir, *Vakıfta Amaç: Hanefi Vakıf Hukuku Çerçevesinde Bir İnceleme*

M. Akram Khan, *İslam İktisadının Sıkıntıları: Güncel Durum ve Geleceğin Bir Analizi*

M. Umer Chapra, *İktisadın Geleceği: İslami Bir Bakış Fatih Savaşan, Fatih Yardımcıoğlu, Şakir Görmüş, Süleyman Kaya, İslam İktisadı Üzerine Söyleşiler*

Syed Haider Nawab Naqvi, *Ahlâklî Olmak ve İnsanın Esenliği Üzerine Görüşler: İslam İktisadına Bir Katkı*

Dizide Yayınlanacak Diğer Kitaplar

Rauf Azhar, *İslam İktisadının Ekonomisi*

Araştırmacı Grubu, *Uluslararası İktisadi Kriz: İslami Perspektiften Bir Değerlendirme*

Charles Tripp, *İslam ve Ahlakî Ekonomi*

Seif İbrahim Tag el-Din, *İslam İktisadının Temelleri*

Monzer Kahf

1940 yılında Şam'da doğan Kahf, lisans eğitimini University of Damascus'da, doktorasını ise University of Utah (Salt Lake City, US)' da ekonomi üzerine tamamladı. Fıkıh ve İslami ilimler alanında da güçlü bir eğitim alan Kahf, üniversitelerde ders vermenin yanı sıra Islamic Research and Training Institute (IRTI), Islamic Development Bank (IDB) gibi farklı araştırma merkezleri ve finans kurumlarında araştırmacı, yönetici, danışman pozisyonlarında çalıştı. Suudi Arabistan, Suriye, Amerika, Kanada, Nijerya ve daha bir çok ülkede İslami finans ve bankacılık, İslam hukuku, zekat üzerine çalışmalar yapan kurumların açılmasına katkıda bulunan Kahf, bu bölgelerde İslami bankacılık ve finans üzerine modüller geliştirdi. Çalışmalarına serbest olarak California'da devam eden ve Hamad Bin Khalifa University'de İslam iktisadı üzerine dersler veren Kahf'ın, zekat, vakıflar, İslami finans ve bankacılık ve İslam iktisadının diğer alanlarında çalışmaları ve kitapları bulunmaktadır.

Nurettin Tüysüz

1981 yılında doğan Nurettin TÜYSÜZ, Bilkent Üniversitesi İktisat Bölümü'nden mezun oldu. 2012-2014 yılları arasında ABD'de Kuzey Karolina Üniversitesinde Uygulamalı Ekonomi üzerine yüksek lisansını tamamladı. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam İktisadı ve Finansı alanında doktora tez çalışmalarına devam etmektedir. Çalışma hayatına 2005 yılında Devlet Planlama Teşkilatında Uzman Yardımcısı olarak başlayan Tüysüz, "Sosyal Sermayenin Bölgesel Gelişmeye Etkisi" adlı uzmanlık teziyle Planlama Uzmanı oldu. 2011-2017 yılları arasında Planlama Uzmanlığı ve Daire Başkanlığı görevlerini yürüttükten sonra 2017 yılında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında Genel Müdür Yardımcılığı görevine getirildi. Hâlen bu görevini yürütmektedir.

İçindekiler

Türkçe Baskı İçin Önsöz	ix
 Giriş	 1
1. İslam İktisadı Nedir ve Ne için Kullanılır?	3
2. İslam İktisadının Tanımı ve Metodolojisine İlişkin İlave Notlar	19
3. Etik, Kültür ve Değerlerin Ekonomideki Rolü	43
4. İslami İktisadi Sistemin Kurumsal Yapısı	55
5. İslam'da Devletin Ekonomik Rolü	91
6. Özel Sektörün Rolü ve Önemi	117
7. Talep Tarafı veya Tüketici Davranışları Teorisi	145
8. Arz Tarafı veya Üretici Davranışı	175
9. Piyasa Kurumu	209

10. Piyasa Düzenlemesinin Kurumsal İlkeleri	237
11. Çıktının Üretim Faktörlerine Tahsisi ve Piyasa Adaletinin Zımni İslami Kavramı	259
Sonuç	295
Notlar	297
Kaynakça	313
Dizin	317

Türkçe Baskı İçin Önsöz

Bu kitap “İslam İktisadının Temelleri: Kurumlar ve Kuramlar”, 2015 yılında İngilizce olarak hazırladığım İslam İktisadı Notları adlı dört kitaplık serinin ilkidir. Bu eseri Türk okuyuculara sunmanın mutluluğunu yaşıyorum. Bu kitap ayrıca İslam iktisadının neyi temsil ettiğinin temellerini ortaya koyması nedeniyle serideki en önemli kitaptır.

İslam iktisadı yazınına olan katkılar yıllarca iki çarpık yön aldı: metodolojiye odaklanma ve iktisadi davranışın dini temelleri ile İslamî bankacılık hakkında konuşmalar. Bu iki konu önemli olmakla birlikte İslam iktisadının çekirdeğini oluşturmamaktadırlar. Bu kitap inanıyorum ki, herhangi bir ideoloji, din ya da doktrinin ekonomi, ekonomik faaliyetler ve ekonomik birimlerin davranışları sunduğu için, İslami iktisat sistemin kurumsal yapısını ve evrimleşen temel teorileri tartıştığı kurumsal bir yaklaşımı benimsemektedir.

Elinizdeki kitap, dikkatimizi İslam dininin kurduğu ve geliştirdiği İslam iktisadı tarafından belirlenen kurumsal yapının önemine odaklamak için bir girişimdir. Bu girişim arzu edilen ekonomi ve onun birim ve aktörlerinin davranışlarını şekillendirmektedir.

Kitabın ana odak noktası, İslam'ın öngördüğü/tasarladığı kurumsal yapıya dayanan bir ekonominin kurumsal ortamına dayanmaktadır. Kitap, ayrıca farklı ekonomik birimlerin davranışlarını açıklamaya çalışan teorilerin nasıl formüle edildiğini ortaya koymaya çalışmakta, böylelikle tüketici, üretici ve pazar teorilerini de incelenmektedir.

Herhangi bir araştırmanın başlangıcında metodolojiyi ortaya koyma zorunluluğu olduğu için bu kitapta ilk iki bölüm İslam iktisadının metodolojik konularına ayrılmıştır. Üç ile altı arasındaki bölümler, İslam iktisadı sistemi tarafından öngörülen ekonominin temel kurumlarını tartışmaktadır. Bu bölümler sırasıyla etik değerler, genel kurumsal yapıyı, kamu ve özel sektörün ekonomik kurumsal rolünü kapsamaktadır. Yediden on bire kadar olan bölümler, İslami iktisat teorisine göre tüketici talebi, firma ve üretim, piyasa, piyasa düzenlemeleri ve üretim faktörlerine geri dönüşler ile ilgilidir.

İslam iktisadı kuramı ve kurumları hakkında daha fazla tartışma yaratma umudu ile bu kitabı Türk okurların beğenisine sunmaktayım.

Monzer Kahf

Ağustos 2018

Westminster, California, Amerika